

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 453/2019
28.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јанићије Јеремић, адвокат из ..., против тужене општине Чајетина, коју заступа Општински јавни правобранилац, ради накнаде за фактичку експропријацију, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж. 4997/18 од 14.11.2018. године, у седници од 28.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж. 4997/18 од 14.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 4407/17 од 22.05.2018 године, тужена је обавезана да тужилци на име накнаде за фактички експроприсану непокретност, део кп .../... КО ... у листу непокретности ... КО ... површине 4.057 м2 исплати 8.519.700,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужилце за исплату законске затезне камате на досуђени износ за период од 12.12.2017. године до дана пресуђења. Ставом трећим изреке тужена је обавезана да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 348.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж. 4997/18 од 14.11.2018. године ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужилце за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против другостепене пресуде, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је доставила одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 87/18), и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се одређено не указује на битне повреде поступка због којих се ревизија може поднети, у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, катастарска парцела .../... се у листу непокретности ... КО ... водила као пољопривредно земљиште, у власништву тужиље, а на њен захтев решењем од 27.02.2018. године одобрена је промена намене коришћења пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште ради изградње викенд објекта. Ова промена уписана је у лист непокретности, па се спорна парцела сада води као остало вештачки створено неплодно земљиште, по врсти грађевинско земљиште ван градског грађевинског подручја. Из налаза геодетског бироа од 24.04.2018. године, на терену преко спорне катастарске парцеле пролази асфалтни локални пут Златибор – Рудине, који није геодетски снимљен и уцртан. Према налазу и мишљењу вештака, укупна заузета површина тужиљине парцеле износи 4.057 м². Из извештаја Пореске управе, Одсек Чајетина од 26.03.2018. године утврђено је да просечна тржишна вредност наведене парцеле износи 2.100,00 динара по м², што помножено са заузетом површином парцеле износи 8.519.700,00 динара.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, део спорне непокретности тужиље је изузет и преко њега пролази асфалтни локални пут, при чему претходно није спроведена законска процедура утврђивања јавног интереса, изузимања дела приватне парцеле и исплата новчане накнаде власнику.

Предметно земљиште се фактички користи као улица - јавни пут (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима). На тај начин извршена је тзв. фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. Како је земљиште

приведено намени у складу са планским актом и по сили закона постало јавна својина, тужилца као власница тог земљишта не може трпети штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде.

Нижестепени судови прихватили су процену тржишне вредности непокретности према извештају Пореске управе, која у смислу члана 42. став 2. Закона о експропријацији представља најнижи износ накнаде за експроприсану непокретност, па је неоснован ревизијски навод да је висина тржишне накнаде превисоко одмерена.

С обзиром на наведено, неосновани су и ревизијски наводи да није било законског основа да се тужилци досуди накнада на име фактичке експропријације те да се не ради о одузимању тужилине парцеле већ о ограничавању њених својинских права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић